उक्तविधंतत्पदार्थमनूद्यसएवसंघातप्रवर्त्तकोजीवोनान्यस्ततोस्तीत्याह तौप्रसिद्धौनासत्यावश्विनौवांयुवांमहेपूजयेऽहं वांयुवांपुष्करस्यव्योमपुष्करमंबरं आकाशोऽव्याकृतमव्यक्तमित्यनर्थांतरं तस्यस्र जंस्रज्यतेइतिस्रक्कार्यजातंविभृथः प्रविश्यधारयथस्तदपिमहेइत्यनुषज्यते तौनासत्यौअमृतौनित्यमुक्तौऋतावृधौऋतस्यकर्मफलस्योपबृंहकौ नहिवृत्तिवृधीत्यादिनादीर्घः ऋतेविनादेवावागाद्यभिमानि नोऽयादयः तत्पदेतेषांवागादिविषयाणांवचनादीनांप्रपदेप्राप्तयेनसूतेनसुवतेनसमर्थाभवंति सूतेइतिच्छांदसोव्यत्ययः कोऽसेवान्यात्कःप्राण्यात्यदेषआकाशआनंदोनस्यादितिश्रुतेः नचेतनंप्रवर्तकमृतेशक टवदचेतनःसंघातःप्रवर्ततइतिभावः तदेवंनान्योतोस्तिद्रष्टेतिचेतनांतरनिषेधात्तत्त्वमसीतिजीवेशयोरभेदश्रवणात्प्रपंचस्यचवाचारंभणंविकारोनामधेयमित्यनृतत्वश्रवणाच्चाद्वैतंब्रह्मशास्त्रसिद्धमत्रापिअश्विनो र्जगदुपादानत्वोक्त्यातौनासत्याविति पदद्वयेनतत्त्वंपदार्थयोःपूर्वापरार्धयोस्तुल्यशब्दोपादानेनजीवेशाभेदप्रतिपादनेनचप्रसाधितं ॥६६॥ एवंब्रह्मविद्यांसमाप्यकेषांचिन्मतेसंघातएवचेतयतेनान्यस्ततश्चेतनो

तौनासत्यावश्विनौवांमहेऽहंस्रजंचयांविभृथःपुष्करस्य॥ तौनासत्यावमृतावृतावृधावृतेदेवास्तत्पदेनसूते १० ॥ ६६ ॥मुखेनगर्भंलभेतांयुवानौगतासुरे तत्पदेनसूते॥ सद्योजातोमातरमत्तिगर्भस्तावश्विनौमुंचथोजीवसेगाः ११ ॥ ६७॥ स्तोतुंनशक्नोमिगुणैर्भवंतौचक्षुर्विहीनःपथिसंप्रमोहः॥दुर्गेहमस्मिन्प तितोस्मिकूपेयुवांशरण्यौशरणंप्रपद्ये १२॥६८॥ इत्येवंतेनाभिष्टुतावश्विनावाजग्मतुराहतुश्चैनंप्रीतौस्वएषतेऽपूपोऽशानैनमिति ॥६९॥ सएवमुक्तःप्रत्युवा चनानृतमूचतुर्भगवंतौनत्वहमेतमपूपमुपयोक्तुमुत्सहेगुरवेऽनिवेद्येति॥ ७०॥ ततस्तमश्विनावूचतुःआवाभ्यांपुरस्ताद्भवतउपाध्यायेनैवमेवाभिष्टुताभ्यामपू पोदत्तउपयुक्तःसतेनानिवेद्यगुरवेत्वमपितथैवकुरुष्वयथाकृतमुपाध्यायेनेति ॥ ७१ ॥ सएवमुक्तःप्रत्युवाचएतत्प्रत्यनुनयेभवंतावश्विनौनोत्सहेऽहमनिवे द्यगुरवेऽपूपमुपयोक्तुमिति॥ ७२॥

स्तीतितद्दूषणपूर्वकंस्वस्यचक्षुःप्रार्थयते युवानौमातापितरौ अन्नात्पुरुषइतिश्रुतेः मुखेनान्नरूपंगर्भंप्रथमंलभेतांततःएतत्एतंगर्भं छांदसंस्त्रीलिंगत्वं पुंसिरेतोरूपेण योषितिशोणितरूपेण परिणतं गतासुरचेतनोदे हःप्रपदेनप्रकर्षेणपद्यतेसुखमनेनेतिप्रपदमुपस्थेंद्रियं सर्वेषामानंदानामुपस्थएकायनमितिश्रुतेः तेनपूर्वंरेतःसिक्सूतेपश्चात्स्त्री अतःसंघातस्यमलपिंडवदचेतनत्वंसिद्धं सद्योजातउत्पन्नमात्रोगर्भोबालःमातरंअ त्तिस्तनपानेप्रवर्त्ततइत्यर्थः तदेतज्जन्मांतरीयानुभवाहितसंस्कारमंतरेणनसंभवतीत्यस्तिपूर्वसिद्धःसंघातादन्यश्चेतनस्तत्प्रवर्तकइतिसिद्धं तावश्विनौस्तःअश्व्युपलक्षितंब्रह्म ताविति विधेयापेक्षयाद्वित्वं शैत्यंहिय त्साप्रकृतिर्जलस्येतिवत् एतेनतत्त्वमसीतिवाक्यार्थउक्तः जीवसेजीवनाय गाःचक्षूंषिमुंचथःचक्षुःप्रतिबंधापनयनंक्रियास्तामित्यर्थः ॥ ६७ ॥६८॥ अपूपःबहुच्छिद्रंस्नेहपक्वंभक्ष्यं यावंत्यपूपच्छिद्राणीति व्रतविशेषप्रसिद्धेः मधुविद्यायांमध्वपूपशब्देनमधुपेश्याबहुबिलायाग्रहणात्तत्सदृशेनैवापूपद्रव्येणभवितव्यमितिच अशानभक्षय ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥

Digitized by Google